

Bruselj, 16.7.2025
COM(2025) 560 final

2025/0241 (COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o vzpostavitvi pogojev za izvajanje podpore Unije skupni kmetijski politiki za
obdobje 2028–2034**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Kmetijstvo in hrana sta za Unijo strateška sektorja, ki 450 milijonom Evropejcev zagotavljata varno, visokokakovostno in cenovno dostopno hrano ter imata ključno vlogo pri evropski in svetovni prehranski varnosti. Hkrati sta ključna za ohranjanje gospodarstva in življenja na podeželju ter bistvenega pomena za rešitev glede varstva podnebja, narave, tal, vode in biotske raznovrstnosti, ki so pod pritiskom. Skupna kmetijska politika (SKP) je v središču evropskega projekta in že več kot 60 let vključuje zavezo zagotavljanju prehranske varnosti in primerne življenjske ravni kmetijski skupnosti v skladu s cilji Pogodb EU.

Taka zaveza je danes enako pomembna kot takrat, saj se kmetijski sektor EU spoprijema z velikimi izzivi. Povečati je treba privlačnost sektorja za mlade, saj je le majhen delež kmetov mlajših od 40 let. Sektor je izpostavljen podnebnim spremembam, izgubi biotske raznovrstnosti in socialno-ekonomskim pritiskom, ki ogrožajo njegovo dolgoročno trajnostnost in možnosti preživljanja. Neenaki konkurenčni pogoji na svetovni ravni, nekatere uvozne odvisnosti in izpostavljenost geopolitičnim negotovostim še povečujejo dolgoročno negotovost, s katero se soočajo kmetje v EU. Naložbe je težko financirati, saj je kmetijski dohodek na delavca še vedno precej nižji od povprečne plače v celotnem gospodarstvu (60 % povprečne plače v letu 2023). Poleg tega teritorialna neravnovesja in nezadosten dostop do znanja in inovacij, vključno z digitalnimi rešitvami, prispevajo k zmanjšanju privlačnosti sektorja, zlasti med mladimi.

Zaradi teh izzivov je treba sektorju nujno zagotoviti javno podporo, obenem pa se zahteva odločen in prilagodljiv odziv politike, da se zagotovi konkurenčen, odporen in trajnosten kmetijski sektor. Na podlagi prejšnjih uspešnih reform, ki so SKP usmerile na pot tržno usmerjene politike, ki temelji na smotrnosti, se mora SKP še naprej razvijati in krepiti svojo sposobnost učinkovitega odzivanja na spreminjajoče se svetovne, evropske, nacionalne in regionalne razmere, tudi na ravni kmetij.

Voditelji držav članic EU so večkrat poudarili potrebo po povečanju odpornosti kmetijstva EU, da bi se zagotovila dolgoročna prehranska varnost, ohranila vitalnost podeželskih skupnosti in priznala ključna vloga SKP pri doseganju teh ciljev. Hkrati so poudarili pomen zagotavljanja stabilnega in predvidljivega okvira politik za podporo kmetom pri reševanju okoljskih in podnebnih izzivov.

V političnih usmeritvah za mandat Komisije 2024–2029 je poudarjeno, da je pomembno kmetom zagotoviti pravičen in zadosten dohodek, da bodo lahko še naprej inovativni in da bodo prinašali koristi Uniji kot celoti. V ta namen usmeritve pozivajo k zmanjšanju birokratskih bremen, nagrajevanju kmetov, ki delujejo v sožitju z naravo, ter krepitvi njihovega položaja v prehranski vrednostni verigi, da bi jih zaščitili pred nepoštenimi trgovinskimi praksami. To pomeni, da je treba vzpostaviti ravnovesje med spodbudami, naložbami in predpisi, da bi se oblikoval konkurenčnejši in odpornejši kmetijski sektor.

Ključna načela za SKP za obdobje po letu 2027 so opredeljena v sporočilu Komisije z dne 19. februarja 2025 z naslovom „Vizija za kmetijstvo in prehrano“. Ta načela vključujejo SKP, ki temelji na jasnih ciljih in usmerjenih zahtevah, pri čemer države članice v večji meri prevzemajo odgovornost za doseganje ciljev politike. V Sporočilu je poudarjena tudi bistvena vloga SKP pri podpiranju in stabilizaciji dohodkov kmetov, privabljanju nove generacije

kmetov ter zagotavljanju enostavnejše in bolj usmerjene politike z jasnejšim ravnovesjem med spodbudami in obveznimi zahtevami. Poleg tega je poudarjena potreba po večji prožnosti za kmete in preusmeritvi od pogojev k spodbudam. Novi finančni okvir je priložnost za nadgradnjo nedavne reforme ter uskladitev pravil za podporo za usklajeno in učinkovito doseganje ciljev na področju konkurenčnosti, odpornosti, inovacij in trajnosti.

Strateški načrti SKP za obdobje 2023–2027 so se izkazali za učinkovita orodja za celovito izvajanje politik, saj olajšujejo sodelovanje med vladami, deležniki in civilno družbo. Novi mehanizem izvajanja, uveden leta 2023, ponuja pristop, ki temelji na politiki in smotrnosti, s čimer se povečujeta prožnost in odgovornost držav članic pri obravnavanju lokalnih posebnosti v skupnem okviru EU. Na podlagi teh izkušenj obstaja priložnost za nadaljnjo racionalizacijo izvajanja SKP ter povečanje sinergij in prožnosti znotraj področij porabe in z drugimi področji porabe.

V okviru zakonodajnih predlogov večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034 ta predlog, ki je namenjen kmetijstvu, utemeljujejo posebnosti SKP. Medtem ko **bo prihodnja SKP usklajena z racionaliziranimi mehanizmi izvajanja programov EU za porabo sredstev v okviru novega večletnega finančnega okvira, njeno načrtovanje programov in izvajanje pa bo vključeno v sklad za nacionalna in regionalna partnerstva in načrte za ta partnerstva**, ta predlog določa posebna pravila, ki so potrebna za usmerjanje SKP, da bi:

- **prispevala k bolj usmerjeni dohodkovni podpori za kmete in njihovi dolgoročni konkurenčnosti**, podporo namenila tistim kmetom, ki dejavno prispevajo k prehranski varnosti, gospodarski vitalnosti kmetij in posameznih sektorjev ter ohranjanju okolja, ob tem pa omogočala dostop do dopolnilnih virov dohodka;
- **povečala privlačnost poklica in spodbujala generacijsko pomladitev**, pomagala mladim in tistim, ki vstopajo v poklic, med drugim s spodbujanjem razvoja spretnosti, boljšim dostopom do kapitala in boljšimi delovnimi pogoji;
- **okrepila vlogo kmetijskega in gozdarskega sektorja na področju podnebnih ukrepov, zagotavljanja ekosistemskih storitev ter ohranjanja biotske raznovrstnosti in naravnih virov**, in sicer z nagrajevanjem kmetov, ki delajo v sožitju naravo, in spodbujanjem prehoda k bolj trajnostnim proizvodnim metodam, prilagojenim lokalnim razmeram, ter doseganjem pravega ravnovesja med naložbami, spodbudami in zahtevami;
- **izboljšala odpornost in sposobnost za spoprijemanje s kriznimi situacijami in tveganji**, zagotavljala večje in bolj usmerjene spodbude za kmete za zmanjšanje njihove ranljivosti in izpostavljenosti tveganjem, tudi s prilagajanjem na ravni kmetij in diverzifikacijo proizvodnje, spodbujala ambicioznejše preobrazbene spremembe tam, kjer običajno poslovanje dolgoročno ni trajnostno, ter krepila povezave med preprečevanjem in kriznim upravljanjem;
- **pospešila inovacije, izboljšala dostop do znanja in pospešila digitalni prehod** za uspešen kmetijski sektor s krepitvijo sistemov znanja in inovacij v kmetijstvu, tudi z dostopom do nepristranskih in usposobljenih svetovalnih služb, usmerjenim usposabljanjem ter spodbujanjem širše uporabe digitalnih rešitev;

- **izboljšala delovne pogoje in življenje na podeželju** z zagotavljanjem nadomeščanja in podpore za sodelovanje, razvoja podjetij, dodane vrednosti ter projektov, ki omogočajo razvoj podeželja.

Cilj predloga pri doseganju teh ciljev je **uresničiti celoten potencial strateškega načrtovanja z enostavnejšim in bolj prilagodljivim okvirom politike, ki krepi sinergije in dopolnjevanje med sektorji**. Novi večletni finančni okvir je priložnost za zagotavljanje večjega učinka porabe proračuna EU za kmetijstvo. Na podlagi sedanjega sistema, ki temelji na strateških načrtih, bo načrtovanje programov imelo koristi od nadaljnjega razvoja, hkrati pa bodo zagotovljene skladnost in sinergije s skupnim okvirom, ki ga zagotavlja celoten sklop predlogov večletnega finančnega okvira, zlasti predlog Komisije za uredbo o ustanovitvi **sklada za nacionalna in regionalna partnerstva** za obdobje 2028–2034 (v nadaljnjem besedilu: uredba o skladu za nacionalna in regionalna partnerstva), predlog uredbe o **skupnem okviru smotrnosti** (v nadaljnjem besedilu: uredba o okviru smotrnosti), predlog o **Evropskem skladu za konkurenčnost** in predlog o **okvirnem programu za raziskave**. V zvezi s **predpristopno** pomočjo bo predlog za sklad Globalna Evropa države kandidatke pripravil tako, da bo vzpostavil potrebne strukture za postopno uskladitev njihovih kmetijskih sistemov s SKP.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Ta predlog je v celoti skladen s cilji SKP iz PDEU. Posodablja način izvajanja določb PDEU v skladu z usmeritvami večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034, vizijo za kmetijstvo in prehrano ter prizadevanji za poenostavitve, hkrati pa se prilagaja sedanjim izzivom.

V členu 39 PDEU so določeni naslednji cilji SKP:

- povečati kmetijsko produktivnost s pospeševanjem tehničnega napredka in zagotavljanjem racionalnega razvoja kmetijske proizvodnje ter z optimalno uporabo proizvodnih dejavnikov, zlasti delovne sile;
- s tem zagotoviti primerno življenjsko raven kmetijske skupnosti, zlasti s povečanjem individualnega zaslužka oseb, ki se ukvarjajo s kmetijstvom;
- stabilizirati trge;
- zagotoviti redno preskrbo;
- zagotoviti, da je preskrba potrošnikom dostopna po primernih cenah.
- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Kmetijstvo pomembno prispeva k svetovni **konkurenčnosti** EU. Unija je pomembna uvoznica primarnih proizvodov ter vodilna izvoznica dragocenih kmetijskih in živilskih proizvodov, zato vpliva na prehranske sisteme zunaj EU. Predlog v skladu s členom 208 PDEU upošteva cilje razvojnega sodelovanja EU pri izkoreninjenju revščine in trajnostnem razvoju v državah v razvoju, zlasti z zagotavljanjem, da podpora Unije kmetom nima učinkov na trgovino ali pa so ti čim manjši.

Kmetijstvo in gozdarstvo zajemata 84 % ozemlja Unije. Sektor je obenem odvisen od stanja okolja in nanj tudi vpliva. Specifični cilji SKP seveda vključujejo **okoljske in podnebne ukrepe**. SKP na primer prispeva k prilagajanju podnebnim spremembam in odpornosti v zvezi z vodo, na primer z zmanjševanjem poplavne ogroženosti in gospodarjenjem z vodo z obnovo krajine, hkrati pa podpira pobude za biotsko raznovrstnost in ohranjanje. Podobno

lahko podpira projekte na področju energije iz obnovljivih virov in biogospodarstvo ter tako prispeva k ciljem EU glede energetskega prehoda in krožnosti.

Predlog v skladu z osredotočenostjo Komisije na mlade močno poudarja podporo mladim kmetom in spodbuja **generacijsko pomladitev**.

SKP podpira dohodke kmetov in tako prispeva k izboljšanju **socialnih ciljev in politik** na več pomembnih načinov: osredotočena je na kmete, ki pomoč najbolj potrebujejo, podpira raznolike socialno-kulturne značilnosti podeželskih območij EU, vključno z ustvarjanjem delovnih mest in dobrimi delovnimi pogoji v kmetijstvu in na podeželju. Zaščititi je treba končne upravičence in zagotoviti predvidljivost za komponento dohodkovne podpore SKP ter ciljno naravnati in usmerjati prizadevanja za podporo, ki so določena v tej uredbi. SKP financira tudi spretnosti in znanje za podporo kmetom pri socialno-ekonomskem, zelenem in digitalnem prehodu ter spodbuja okrepitev kmetijskega izobraževanja, možnosti vseživljenjskega učenja in medsebojne izmenjave. Nova struktura ji omogoča, da bolje uskladi svoje instrumente z nacionalnimi sistemi usposabljanja in raziskovalnimi programi.

Kmetijstvo je neposredno povezano s konceptom „**eno zdravje**“. V zvezi s tem je v predlogu določen nabor instrumentov, katerih cilj je zagotoviti visoko kakovostno proizvodnjo hrane, zmanjšati uporabo pesticidov in antimikrobikov ter izboljšati pogoje za dobrobit živali in ukrepe biološke zaščite na ravni kmetij za preprečevanje izbruhov škodljivih organizmov in boleznih živali.

SKP prispeva h koheziji in pravici do bivanja s spodbujanjem raznoliškega in odpornega podeželskega gospodarstva na **podeželju**, na primer s podpiranjem poslovnih priložnosti, kmečkega turizma, infrastrukture in biogospodarstva prek strategij LEADER. To je v skladu s cilji dolgoročne vizije za podeželska območja, ki poudarjajo gospodarsko diverzifikacijo na podeželju za kmete.

Tako kot v drugih sektorjih bi bilo treba tudi v kmetijstvu in na podeželju bolje izkoristiti **inovacije** za povečanje konkurenčnosti, trajnostnosti in odpornosti. Z novimi tehnologijami in znanjem, zlasti digitalnimi tehnologijami, se izboljšuje učinkovita raba virov. Predlog krepi povezanost z raziskovalno politiko, in sicer tako, da organizacijo izmenjave znanja pomembno vključuje v model izvajanja politike. SKP ter politika EU na področju raziskav in inovacij lahko bistveno povečata konkurenčnost in odpornost kmetijskega sektorja. Podobno poudarek na digitalizaciji omogoča povezovanje z digitalno agendo EU in agendo EU za umetno inteligenco, hkrati pa se s tem zmanjšuje breme poročanja.

Obstaja veliko priložnosti za sinergije med SKP in drugimi politikami EU, ki jih bo z novim mehanizmom načrtovanja mogoče bolje izkoristiti.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Člen 38 PDEU pooblašča Unijo, da opredeli in izvaja skupno kmetijsko politiko. Člen 39 PDEU določa cilje SKP, ki vključujejo povečanje kmetijske produktivnosti, zagotovitev primerne življenjske ravni kmetijske skupnosti, stabilizacijo trgov, zagotavljanje redne preskrbe ter dostopnost te preskrbe potrošnikom po primernih cenah.

Pravna podlaga tega predloga je člen 43(2) PDEU.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

Pogodba o delovanju Evropske unije določa, da se za kmetijstvo uporablja deljena pristojnost med Unijo in državami članicami, ter vzpostavlja skupno kmetijsko politiko s skupnimi cilji in skupnim izvajanjem.

V sedanjem modelu izvajanja je Unija določila osnovne parametre politike (cilje SKP, široke vrste intervencij, osnovne zahteve), za način izpolnjevanja ciljev in doseganje dogovorjenih ciljnih vrednosti pa so v večji meri odgovorne države članice. V tem okviru predlog SKP za obdobje po letu 2027 še naprej zagotavlja enake konkurenčne pogoje med državami članicami in kmeti na enotnem trgu, zagotavlja prehransko varnost po vsej Uniji ter obravnava čezmejne in svetovne izzive.

V skladu z vizijo za kmetijstvo in prehrano ter glede na to, da je kmetijsko okolje Unije zaradi različnih fizikalnih parametrov zelo raznoliko, enak pristop za vse ni primeren, da bi se dosegli želeni rezultati. Z zagotavljanjem večje stopnje povezovanja z različnimi politikami in večje prožnosti za države članice bo mogoče bolje upoštevati lokalne razmere in potrebe. Države članice bodo na podlagi priporočil Komisije pristojne za prilagajanje intervencij SKP, da bi lahko čim bolj prispevale k ciljem Unije.

- **Sorazmernost**

V zvezi z gospodarskimi, okoljskimi in družbenimi izzivi, s katerimi se soočajo kmetijski sektor EU in podeželska območja, so potrebni znaten odziv in trajna prizadevanja, ki ustrezajo evropski razsežnosti teh izzivov. Za okvir SKP je na voljo trden in sorazmeren proračun v okviru Sklada za nacionalna in regionalna partnerstva. Večja možnost izbire, ki jo imajo države članice pri izbiranju in prilagajanju razpoložljivih orodij politike v okviru SKP za doseganje skupnih ciljev EU, je sorazmerna z ravno ukrepanja, ki je potrebna glede na potrebe in izzive.

- **Izbira instrumenta**

Skupna kmetijska politika ima pravno podlago v členih 42 in 43 PDEU in je v več kot 60-letni zgodovini pokazala, da je še vedno relevantna in potrebna ter da se s časom spreminja. Dobro naravnana politika, ki zagotavlja pravo usmerjenost, bo omogočila ustrezne pogoje za kmete in podeželska območja, da bodo lahko na trajnosten način zagotavljali prehransko varnost in generacijsko pomladitev.

V pravnem aktu so določeni posebni vidiki politike, značilne za SKP, njeno usmerjenost in cilje, ter pravice in obveznosti za države članice in končne upravičence. Zaradi njegove dolgoročne in strateške narave ter narave odhodkov, ki vključujejo dohodkovno podporo, naložbe in sodelovanje, je upravičena celovita, a samostojna pravna podlaga. Ob upoštevanju celotnega sistema upravljanja večletnega finančnega okvira je najprimernejši instrument za izvajanje predlaganega okvira posebna uredba o skupni kmetijski politiki, ki predlog uredbe o Skladu za nacionalna in regionalna partnerstva ter uredbe o okviru smotrnosti dopolnjuje s posebnimi določbami, ki veljajo za skupno kmetijsko politiko. Uporablja se skupaj z uredbo o skupni ureditvi trga, kot doslej.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

• Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje

Komisija je novembra 2023 objavila poročilo o skupnih prizadevanjih vseh strateških načrtov SKP v državah članicah EU (na podlagi veljavne Uredbe (EU) 2021/2115), v katerem so poudarjeni nekateri ključni elementi:

- novi strateški načrti SKP so ustrezno orodje za uresničevanje ciljev politike SKP;
- strateški načrti SKP kažejo stalno podporo za dohodke kmetij, gospodarsko trajnostnost in odpornost kmetijskega sektorja;
- okrepiti je treba instrumente za obvladovanje tveganja in povečati njihovo uporabo po vsej Uniji s shemami EU ali nacionalnimi shemami;
- načrti so bolj „zeleni“ kot v prejšnjem obdobju SKP in lahko bolj prispevajo k blažitvi podnebnih sprememb, zlasti s povečanjem sekvestracije ogljika, medtem ko izzivi prilagajanja podnebnim spremembam zahtevajo bolj celosten in dolgoročnejši pristop, za katerega so potrebne ustrezne prakse upravljanja in naložbe;
- kaže se napredek pri trajnostnem upravljanju naravnih virov, zlasti tal, in zmanjšanju odvisnosti od kemičnih vnosov;
- potrebni bodo celostnejši pristopi k posameznim sektorjem, ki bodo zajemali njihove gospodarske, družbene in okoljske ranljivosti in koristi: na primer krepitev pozitivnega vpliva sistemov ekstenzivne živinoreje na biotsko raznovrstnost, sekvestracijo ogljika, krajine, kulturno dediščino in možnosti preživljanja na podeželju;
- nazadnje je splošno stanje odvisno tudi od elementov zunaj SKP ter drugih zunanjih dejavnikov, kot so razvoj trgov in preference potrošnikov.

V tem preglednem poročilu, v katerem so povzete skupne ambicije in skupna prizadevanja držav članic, je Komisija menila, da je dodatno pozornost treba nameniti zlasti naslednjim področjem: krepitvi spretnosti, usposabljanja in zmogljivosti svetovanja na vseh ravneh; spodbujanju izmenjav dobrih praks za boljše usmerjanje držav članic in deležnikov; zmanjšanju upravnega bremena specifičnih intervencij ter spremljanju izvajanja in rezultatov (ter po potrebi prilagoditvi strateških načrtov SKP).

• Posvetovanja z deležniki

Komisija je pri pripravi pobud za večletni finančni okvir dejavno sodelovala z deležniki.

Januarja 2024 se je začel strateški dialog o prihodnosti kmetijstva EU, v katerem je sodelovalo 29 ključnih deležnikov iz evropskih agroživilskih sektorjev, civilne družbe, podeželskih skupnosti in akademskih krogov, da bi dosegli skupno razumevanje in oblikovali vizijo prihodnosti kmetijskih in prehranskih sistemov EU. V strateškem dialogu je bilo poudarjeno, da je treba še naprej zagotavljati socialno-ekonomsko podporo, namenjeno kmetom, ki jo najbolj potrebujejo; v korist družbe spodbujati pozitivne okoljske in socialne rezultate ter rezultate na področju dobrobiti živali ter krepiti omogočitevne pogoje za podeželska območja. Ugotovljeno je bilo, da je za doseganje ciljev EU na področju kmetijstva in proizvodnje hrane, razvoja podeželja, podnebne nevtralnosti in obnove biotske

raznovrstnosti potreben namenski in sorazmeren proračun, ki bo uravnoteženo in enakovredno ustrezal vsem ambicijam. To načelo je bistveno za zagotavljanje ekonomske donosnosti prehoda, spodbujanje generacijske pomladitve, oživljanje podeželskih območij in podporo kmetijam, ki so v slabšem konkurenčnem položaju, a so ključne za kmetijsko raznolikost v EU.

Poleg tega je v okviru nedavno ustanovljenega Evropskega odbora za kmetijstvo in prehrano (EBAF), ki združuje organizacije, ki zastopajo kmetijsko skupnost, druge akterje v prehranski verigi in civilno družbo, 19. maja 2025 ter 19. in 20. junija 2025 potekala posebna razprava o tem, kako bolje usmeriti neposredna plačila in se v SKP po letu 2027 od pogojev preusmeriti k spodbudam.

Dodatni prispevki o prihodnosti SKP so bili zbrani na namenskih srečanjih, organiziranih v okviru obstoječih platform deležnikov EU, in *ad hoc* strokovnih delavnicah, ki so se jih udeležili deležniki EU in države članice.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Za zbiranje dokazov in znanja strokovnjakov o vprašanjih, povezanih s SKP, so bile med decembrom 2023 in majem 2024 organizirane strokovne delavnice. Te delavnice so omogočile izmenjavo mnenj med deležniki EU, državami članicami in službami Komisije ter napredek pri oblikovanju ključnih ugotovitev in vprašanj, ki jih je treba upoštevati v postopku posodobitve in poenostavitve SKP.

Na prvi delavnici o odpornosti je bilo ugotovljeno, da je treba okrepiti instrumente za obvladovanje tveganj na ravni kmetij in priložnosti za delitev tveganja v vrednostni verigi s celovitejšim pristopom, kar med drugim vključuje tudi preprečevanje. Druga delavnica je bila osredotočena na prehransko varnost, tretja delavnica o trajnostnosti pa se je zaključila s splošnim soglasjem, da je treba kmetom zagotoviti pomoč pri preskušanju novih inovacij in bolj neodvisno svetovanje. V okviru četrte delavnice o upravljanju in smotrnosti SKP je bila potrjena splošna podpora novemu modelu izvajanja SKP, udeleženci pa so opozorili, da je treba zagotoviti stabilnost, prožnost in poenostavitev (zlasti za kmete), raziskati več prostovoljnih pristopov, povečati sposobnost odzivanja na zunanje pretrse ter zagotoviti sorazmernost pri kontrolah in kaznih. Na zadnji delavnici, ki je bila osredotočena na solidarnost in podeželska območja, je bila poudarjena splošna podpora zagotavljanju celostnejših odzivov politik, ki so bistvenega pomena glede na obsežnost izzivov na podeželju; poudarjeno je bilo tudi, da SKP ne more storiti vsega, da dobre prakse obstajajo, vendar se ne izvajajo in da je treba še bolj okrepiti zmogljivosti uprav ter poenostaviti okvire.

Projekt Komisije za predvidevanje v zvezi z digitalnim prehodom za kmete in podeželske skupnosti je med marcem 2022 in majem 2023 vključeval vrsto participativnih delavnic z deležniki. Komisija je skupaj z državami članicami sodelovala v postopku predvidevanja o odprti strateški avtonomiji, ki ga je izvedlo špansko predsedstvo, pri čemer je bil agroživilski sektor vključen kot eden od štirih strateških sektorjev.

V okviru dialoga o izvajanju, ki ga je junija 2025 vodil komisar Christophe Hansen, pa so bile opredeljene prednostne naloge za izboljšanje sedanjih instrumentov SKP.

- **Ocena učinka**

Predlog je bil oblikovan na podlagi ocene učinka, izvedene v okviru predloga Komisije o Skladu za nacionalna in regionalna partnerstva za večletni finančni okvir za obdobje 2028–2034, v okviru katere so bile ocenjene možnosti za zasnovo načrta za NRP s poudarkom na

dveh ključnih vidikih: modelu izvajanja, ki določa, kako se sredstva izplačujejo, in načinu upravljanja, ki ureja izvajanje in nadzor porabe sredstev EU.

V oceni učinka so bile ocenjene možnosti za vključitev skupne kmetijske politike (SKP) v enoten načrt.

Možnost 1 (SKP ni vključena v načrte za NRP) bi temeljila na izkušnjah, pridobljenih z izvajanjem sedanjih strateških načrtov SKP. S tem pristopom bi bila zagotovljena kontinuiteta, omogočene bi bile obvladljive spremembe ter pojasnjene odgovornosti na ravni Unije in na nacionalni ravni.

Z nadaljnjo vključitvijo SKP bi bile omogočene dodatna poenostavitve in večje sinergije pri doseganju ciljev politike ter zagotovljena predvidljivost za upravičence. Po drugi strani bi se s pristopom, ki vključuje samo en sklad, za prihodnjo SKP omejila zmožnost obravnavanja nastajajočih ali nepredvidenih potreb in spreminjajočih se prednostnih nalog, četudi bi tak pristop omogočil usmerjeno podporo. Vendar za povečanje učinkovitosti v prihodnjem večletnem finančnem okviru obstaja možnost dodatne harmonizacije ključnih vidikov oblikovanja politike, kot so sistemi spremljanja, smotrnosti in revizije. S tem bi se ustvarile sinergije v upravnih postopkih ter zmanjšali stroški za države članice.

Nasprotno pa ocena učinka kaže, da bi bilo treba za popolno vključitev SKP (možnost 2b) uvesti posebna pravila za zagotavljanje celovitosti enotnega trga in poštene konkurence med kmeti, zlasti v zvezi z instrumenti neposredne dohodkovne podpore za kmete, kot so neposredna plačila, ki so ključnega pomena za možnost preživetja kmetov.

V skladu z oceno učinka bi se z enim načrtom na državo članico zagotovilo bolj usklajeno načrtovanje programov, pri čemer bi se upoštevale nacionalne in regionalne potrebe ter podpirale prednostne naloge Unije. Z enotnimi sredstvi na državo članico bi se omogočilo učinkovito in prožno dodeljevanje financiranja, s tem pa enostavna prerazporeditev virov za obravnavanje novih prednostnih nalog ali izzivov. V oceni učinka je na splošno ugotovljeno, da bi širše področje uporabe in celostni pristop k upravljanju prinesla pomembne koristi, vključno z večjo skladnostjo, enostavnostjo in prožnostjo.

- **Ustreznost in poenostavitve ureditve**

Poenostavitev je glavna prednostna naloga Komisije, katere cilj je zmanjšati breme in čezmerno zapletenost ter spodbujati hitrost in prožnost.

Občutno se je zmanjšalo število določb, ki se nanašajo na skupno kmetijsko politiko, in dosežena je skladnost med ustreznimi členi načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva, uredbe o SKP in uredbe o skupni ureditvi trgov. Na splošno sta se zmanjšala raven podrobnosti in število zahtev, poudarek pa je na določbah, ki so bistvene za delovanje pravnega okvira SKP. S tem pa se ne zmanjšuje le skupno število določb, temveč se izboljšuje tudi splošna kakovost zakonodaje, ki postaja čedalje manj zapletena, hkrati pa se državam članicam omogoča večja prožnost pri prilagajanju skupnih instrumentov SKP njihovim specifičnim potrebam in izzivom.

S predlogom, ki vključuje intervencije iz sedanje strukture dveh skladov (EKJS in EKSRP), se usklajujejo orodja za cilje konkurenčnosti, odpornosti, inovacij in trajnostnosti, da lahko skupaj delujejo za boljše rezultate. Ta uskladitev ne povečuje le učinkovitosti razpoložljive podpore, temveč prinaša tudi večjo prožnost in poenostavitve njenega upravljanja, kar na koncu vodi k učinkovitejšim in bolj usmerjenim intervencijam za kmete in organe. Ta večja

požnost državam članicam omogoča, da oblikujejo, načrtujejo in izvajajo orodja za podporo SKP na način, ki najboljše obravnava specifične potrebe sektorja.

Poenostavitev za upravičence bo med drugim dosežena s:

- poenostavitvijo pogojenosti (odgovorno gospodarjenje s kmetijo). zmanjšanjem števila vrst intervencij (združitve več vrst, npr. okoljskih shem in kmetijsko-okoljsko-podnebnih obveznosti, znatno zmanjšanje števila shem neposrednih plačil), izboljšana osredotočenost vrst intervencij, ključne zahteve le v Uredbi;
- ponudbo več pavšalnih zneskov. S tem se bodo poenostavili postopki obravnavanja vlog in tako zmanjšalo breme za upravičence in uprave.

Poenostavitev za države članice izhaja iz:

- enotnega sklada: ni zapletenih pravil o prenosih, ni ločenih sklopov pravil za vsak sklad, breme nadzora se prenese s plačilnih agencij na obstoječe pristojne nacionalne nadzorne organe, s čimer se zmanjša izvajanje večkratnih kontrolnih preverjanj na kmetijah;
- predlog tudi usklajuje roke za plačila, odpravlja togosti in hkrati zagotavlja pravočasna plačila kmetom, s čimer omogoča tesnejšo povezavo z dejanskim izvajanjem intervencij.
- **Temeljne pravice**

V tem predlogu se spoštujejo temeljne pravice in upoštevajo načela, ki jih priznava zlasti Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, kot je določeno v predlogu Komisije za uredbo o skladu za nacionalna in regionalna partnerstva. Določbe predloga uredbe v zvezi s spoštovanjem temeljnih pravic in pravne države se bodo uporabljale tudi za podporo skupni kmetijski politiki.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Da bi se izkoristile prednosti priprave načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva, predlog Komisije o večletnem finančnem okviru za obdobje 2028–2034 (vstaviti sklic) vključuje skupno kmetijsko politiko v Sklad za nacionalna in regionalna partnerstva. Pomemben del sklada je namenjen dohodkovni podpori za kmetijstvo, za katero je iz sredstev Sklada namensko dodeljenih najmanj 293,7 milijarde EUR, da se zagotovi stabilnost in predvidljivost podpore za upravičence.

To financiranje se lahko v okviru sklada za nacionalna in regionalna partnerstva poveča s sinergijskim načrtovanjem ukrepov, ki so usmerjeni v več ciljev, kot so na primer agroenergija, spretnosti in socialna infrastruktura, voda ali povezljivost. Poleg tega se bo z uredbo o skladu za nacionalna in regionalna partnerstva zagotovilo financiranje za promocijo kmetijskih proizvodov, krizne intervencije in enotno varnostno mrežo (ki vključuje sedanjo kmetijsko rezervo) v okviru instrumenta v višini 6,3 milijarde EUR ter financiranje kot del tehnične pomoči, na primer za mreže ali spremljanje.

Projekti v okviru Evropskega sklada za konkurenčnost lahko prispevajo k financiranju za kmetijstvo, ki je lahko še naprej tudi sestavni del evropskega okvirnega programa za raziskave znotraj sklopov za zdravje, kmetijstvo in biogospodarstvo, da se podprejo raziskave in inovacije na področju hrane, kmetijstva, razvoja podeželja in biogospodarstva. Ta

kombinacija bo omogočila ohranitev trenutno razpoložljivih orodij za njihovo optimalno uporabo.

Podrobnosti finančnih posledic predloga o SKP so navedene v oceni finančnih posledic zakonodajnega predloga, ki je priložena predlogu načrta za nacionalna in regionalna partnerstva.

5. DRUGI ELEMENTI

• Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja

Ta pobuda se bo spremljala prek okvira smotrnosti, ki se uporablja za večletni finančni okvir za obdobje 2028–2034, kot je določen v predlogu uredbe [uredba o okviru smotrnosti]. V okviru smotrnosti sta predvidena poročilo o izvrševanju v fazi izvajanja programa ter naknadna ocena, ki se izvede v skladu s členom 34(3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509¹. Ocena se izvede v skladu s smernicami Komisije za boljše pravno urejanje in bo temeljila na kazalnikih, ki so pomembni za cilje Sklada.

• Obrazložitevni dokumenti (za direktive)

Ni relevantno.

• Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga

Ta predlog je del svežnja večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034 in med drugim vključuje uredbo o skladu za nacionalna in regionalna partnerstva ter uredbo o okviru smotrnosti, ki zagotavljata financiranje, okvir za horizontalna načela, pravila o upravljanju sklada za nacionalna in regionalna partnerstva, finančni okvir, splošna pravila glede vsebine in odobritve načrtov za NRP ter njihovega upravljanja, sveženj zagotovil, okvir smotrnosti in okvir za spremljanje.

Ta predlog dopolnjuje ta splošna pravila s posebnimi pravili, ki se uporabljajo za skupno kmetijsko politiko in poglavje načrtov za NRP o kmetijstvu.

Predlog dopolnjuje tudi pravila iz predloga uredbe o spremembi Uredbe (EU) št. 1308/2013², v kateri bodo določena pravila za intervencije v določenih sektorjih in za šolske sheme.

Uredba o skupni kmetijski politiki:

V členih 1 in 2 so določeni področje uporabe, nacionalna priporočila SKP, ki jih je treba sprejeti, in usmerjanje. V členih 3 in 4 so opisani elementi okoljske, podnebne in socialne strukture SKP, vključno z okoljskimi in podnebnimi prednostnimi področji. Člen 5 vključuje vse intervencije SKP in določbe o intervencijah dohodkovne podpore. V členih 6 do 20 so opisane zahteve za intervencije SKP ter določbe za ciljno usmerjanje.

V členih 15 in 16 so podrobno opredeljene določbe v zvezi z generacijsko pomladitvijo, ki predvidevajo začetni sveženj za mlade kmete, sestavljen iz celovitega sklopa intervencij,

¹ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

² Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

namenjenih mladim kmetom za lažji vstop in zagon dejavnosti v kmetijskem sektorju. Členi 18, 19 in 20 zajemajo druge intervencije v okviru SKP, ki se financirajo iz dodeljenih sredstev za načrte za NRP. Določene so vrste intervencij za sodelovanje, LEADER in podporo za izmenjavo znanja ter inovacije v kmetijstvu, gozdarstvu in na podeželju, ter opredeljeni drugi ukrepi za SKP.

V členu 21 je določeno upravljanje podatkov v okviru SKP, vključno z določbami o organu, pristojnem za upravljanje podatkov v okviru SKP.

Členi 22 do 25 vsebujejo splošne in končne določbe, vključno s prenosom pooblastil na Komisijo za dopolnitev te uredbe ter izvedbenimi pooblastili za Komisijo, da sprejme ukrepe za odstopanje od te uredbe za reševanje posebnih težav v upravičenih nujnih primerih, postopkom v odboru in končnimi določbami.

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA**o vzpostavitvi pogojev za izvajanje podpore Unije skupni kmetijski politiki za obdobje 2028–2034**

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 43(2) Pogodbe,
 ob upoštevanju Akta o pristopu iz leta 1979 in zlasti odstavka 6 Protokola št. 4 o bombažu, priloženega Aktu,
 ob upoštevanju predloga Evropske komisije,
 ob upoštevanju mnenja Računskega sodišča³,
 po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,
 ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora⁴,
 ob upoštevanju mnenja Odbora regij⁵,
 v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,
 ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Sporočilo Komisije z dne 19. februarja 2025 z naslovom „Vizija za kmetijstvo in prehrano“⁶ napoveduje, da bo skupna kmetijska politika (SKP) po letu 2027 naložila dodatno odgovornost državam članicam glede načina, kako izpolnjujejo cilje SKP, s katerimi se podpirajo in stabilizirajo dohodki kmetov, privabljajo prihodnje generacije kmetov ter zagotavlja prehranska varnost. Nova SKP naj bi bila enostavnejša in bolj usmerjena skupna politika Unije z večjo prožnostjo za kmete ter preusmeritvijo od zahtev k spodbudam za kmete.
- (2) Zakonodajni sveženj večletnega finančnega okvira za obdobje 2028–2034 vključuje Uredbo (EU) .../... Evropskega parlamenta in Sveta [NRP] o ustanovitvi sklada za nacionalna in regionalna partnerstva (v nadaljnjem besedilu: Sklad) za obdobje 2028–2034, ki združuje nacionalno predhodno dodeljena sredstva v okviru Sklada, vključno z Evropskim kmetijskim jamstvenim skladom (EKJS) in Evropskim kmetijskim skladom za razvoj podeželja (EKSRP), ustanovljenima z Uredbo (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta⁷ ter Uredbo (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta

³ UL C , , str. .

⁴ UL C , , str. .

⁵ UL C , , str. .

⁶ SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ Vizija za kmetijstvo in prehrano Skupno oblikovanje kmetijskega in živilskega sektorja, ki bo privlačen za prihodnje generacije (COM(2025) 75 final; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52025DC0075>).

⁷ Uredba (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega

in Sveta⁸. Sklad bi bilo treba izvajati z načrti za nacionalna in regionalna partnerstva (v nadaljnjem besedilu: načrti za NRP) ter instrumentom EU, katerih cilj je povečati prožnost ter se spoprijeti s kriznimi situacijami in financirati intervencije, ki jih je treba usmerjati ali usklajevati na ravni Unije. Ta podpora Unije za SKP bo zagotovljena v okviru Sklada v skladu s pravili, ki urejajo ta Sklad in so določena v Uredbi (EU) .../... [NRP].

- (3) V zvezi s kmetijstvom splošni cilj Sklada iz člena 3, točka (c), Uredbe (EU) .../... [NRP] vključuje cilje, določene v členu 39 PDEU. Specifični cilji SKP neposredno prispevajo k ohranjanju kakovosti življenja v Uniji in jih morajo države članice izvajati prek svojih načrtov za NRP.
- (4) Da bi Unija ustrezno obravnavala najbolj pereče izzive kmetijskega sektorja, je primerno zagotoviti mehanizem za usmerjanje, ki upošteva usmeritve vizije za kmetijstvo in prehrano za usmerjeno politiko. Da bi kmetijski sektor postal konkurenčnejši, odpornejši in bolj trajnosten, bi morala nacionalna priporočila SKP v skladu z izidom posvetovanj z deležniki zagotoviti ustrezno raven usmerjanja politike na ravni Unije, da bi države članice usmerjala pri oblikovanju svojih načrtov za NRP v zvezi s kmetijstvom, pri čemer bi ustrezne intervencije opredelile na podlagi svojih posebnih izzivov in potreb.
- (5) Za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev in skupnega okvira za podporo kmetijskemu sektorju Unije bi morale države članice opredeliti elemente okvira ob upoštevanju lokalnih posebnosti in potreb ter ciljev SKP, Unija pa bi morala zagotoviti skupni okvir za politiko, ki podpira tiste, ki jo najbolj potrebujejo.
- (6) Čeprav SKP pozitivno vpliva na generacijsko pomladitev v kmetijstvu, še vedno obstajajo ovire, zlasti glede zagotavljanja osnovne infrastrukture in storitev na podeželju, dostopa do zemljišč ter socialne varnosti za mlade kmete in kmete, ki odhajajo v pokoj. Za obravnavo posebnih potreb mladih kmetov in novih udeležencev bi bilo treba od vsake države članice zahtevati, da v načrtu za NRP opredeli strategijo za generacijsko pomladitev, ki bi morala temeljiti na oceni posebnega nacionalnega okvira, v skladu z vizijo Komisije za kmetijstvo in prehrano, ki daje prednost dolgoročni trajnostnosti in privlačnosti kmetijskega in agroživilskega sektorja EU. Države članice bi morale razviti tudi celovit „začetni sveženj“ za mlade kmete, namenjen olajšanju vstopa in zagonu dejavnosti v sektorju, vključno s celovitim svežnjem intervencij, namenjenih mladim kmetom.
- (7) V skladu s ciljem doseganja boljšega ravnovesja med spodbudami in zahtevami bi morale države članice podporo prek svojih načrtov za NRP usmeriti v prednostne naloge SKP, ki so ključne za dolgoročno trajnostnost kmetijstva. SKP za obdobje po letu 2027 bi morala pospešiti prehod na bolj trajnostne proizvodne metode in tako prispevati k cilju podnebne nevtralnosti do leta 2050. Nova SKP bi morala bolj nagraditi zagotavljanje ambicioznejših ekosistemskih storitev, ki presegajo rezultate, dosežene z obveznimi zahtevami. Nova SKP bi morala s sklopom obveznih zahtev ter kmetijsko-okoljskimi in podnebnimi ukrepi, ki podpirajo obveznosti, koristne za okolje, podnebje in dobrobit živali, vzpostaviti novo ravnovesje med odgovornim gospodarjenjem s kmetijo ter prehodom na odpornejše proizvodne sisteme.

kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

⁸ Uredba (EU) 2021/2116 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o financiranju, upravljanju in spremljanju skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1306/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj>).

- (8) Vzpostaviti bi bilo treba odgovorno gospodarjenje s kmetijo, da se zagotovi skladnost podpore SKP z načelom, da se ne škoduje bistveno, iz Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta⁹. Odgovorno gospodarjenje s kmetijo bi moralo zajemati minimalne zahteve glede okoljske in socialne pogojenosti ter varstvene prakse, ki jih države članice oblikujejo za uresničevanje ključnih ciljev, kot je varstvo tal in vodnih tokov pred onesnaževanjem. Države članice bi morale imeti možnost te varstvene prakse prilagoditi svojim posebnim geografskim in podnebnim razmeram ter proizvodnim sistemom, vključno z določitvijo izjem. Za spodbujanje socialno trajnostnega kmetijstva je treba za nekatera plačila SKP zagotoviti skladnost s standardi o delovnih in zaposlitvenih pogojih ter varnosti in zdravju pri delu. Spoštovati bi bilo treba Evropsko listino ter različne nacionalne okvire in modele trga dela, socialnim partnerjem ali državam članicam se ne bi smele naložiti dodatne obveznosti glede izvrševanja ali kontrol in preprečiti bi bilo treba dvojne popravke.
- (9) Dohodkovna podpora za kmete bi morala še naprej biti osrednji instrument politike za zagotavljanje pravičnega dohodka kmetom ter trajnostnega kmetovanja in proizvodnje hrane. Prispevati bi morala k spodbujanju konkurenčnega in odpornega kmetijskega sektorja, ki izkorišča prednosti visokokakovostne proizvodnje in učinkovite rabe virov, hkrati pa zagotavlja generacijsko pomladitev in s tem dolgoročno prehransko varnost. Sredstva dohodkovne podpore bi bilo treba namensko dodeljevati izključno za dohodkovno podporo kmetom, da se zagotovi stabilnost in predvidljivost za kmetijski sektor Unije. Za zagotovitev velikega vpliva in učinkovitosti bi morala nova SKP vključevati racionaliziran in dosleden nabor vrst intervencij dohodkovne podpore, ki bi državam članicam omogočal, da uresničijo cilje SKP.
- (10) Glede na potrebo, da se podpora usmeri k tistim, ki jo najbolj potrebujejo, bi morale države članice degresivno dohodkovno podporo na površino plačati le tistim osebam, katerih glavna dejavnost je kmetijstvo, pri tem pa zagotoviti, da mali kmetje in kmetje z več dejavnostmi, ki opravljajo vsaj minimalno kmetijsko dejavnost, niso izključeni.
- (11) Ob priznavanju potrebe po večji odpornosti kmetij in obvladovanju tveganj bi bilo treba odobriti podporo za povečanje sposobnosti kmetov, da vzdržijo vse večja tveganja in krizne situacije, kot so tiste, ki so povezane s podnebnimi spremembami ali nestabilnostjo trga, ter jim omogočiti sodelovanje v instrumentih za obvladovanje tveganj, vključno s podporo za zavarovalne premije in prispevki v vzajemne sklade v vseh državah članicah. Spodbujati bi bilo treba proaktiven pristop k obvladovanju tveganja, ki krepi odpornost sektorja, z določitvijo ustreznih najvišjih stopenj podpore in spodbudami za kmete, ki izvajajo ukrepe za preprečevanje tveganja.
- (12) Cilje SKP bi bilo treba uresničevati tudi s podporo naložbam, ki jih izvajajo kmetje in lastniki gozdov. Take naložbe se lahko med drugim nanašajo na infrastrukturo, povezano z razvojem, modernizacijo ali prilagajanjem kmetijstva in gozdarstva na podnebne spremembe, kmetijsko-gozdarske prakse, energijo in vodo, namestitve digitalnih tehnologij v kmetijstvu, precizno kmetovanje ter diverzifikacijo virov dohodka v drugih dejavnostih, kot sta kmečki turizem in biogospodarstvo. Zagotoviti bi bilo treba tudi možnost podpore naložb v obnovitev kmetijskega ali gozdarskega potenciala po naravnih nesrečah, slabih vremenskih razmerah ali katastrofah, vključno s požari, neurji, poplavami, škodljivimi organizmi in boleznimi.

⁹ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (13) Ob priznavanju, da morajo kmetje usklajevati poklicne dolžnosti z osebnimi in družinskimi obveznostmi, bi morale biti mogoče zagotoviti podporo službam za zagotavljanje nadomeščanja na kmetijah, ki omogočajo nadomeščanje kmetov med bolniško odsotnostjo, porodniškim dopustom, prazniki ali v primeru udeležbe na usposabljanju. Omogočiti bi bilo treba podporo za vzpostavitev teh služb ter plače začasne delavce, ki nadomeščajo kmeta.
- (14) Za spodbujanje socialnega, gospodarskega, okoljskega in digitalnega prehoda na podeželju bi morale države članice zagotoviti podporo pristopu LEADER. V okviru načrtov za NRP bi bilo treba omogočiti odobritev podpore za sheme kakovosti in promocijske dejavnosti ter razvoj kratkih dobavnih verig in lokalnih trgov.
- (15) V skladu s potrebo po spodbujanju inovacij in bolj trajnostnih praks bi morale evropsko partnerstvo za inovacije na področju kmetijske produktivnosti in trajnosti (EIP-AGRI) ostati ključno orodje politike za podporo interaktivnim inovacijam, s čimer bi se okrepila izmenjava znanja med akterji z namenom širjenja rešitev, pripravljenih za uporabo v praksi¹⁰. Sinergije med SKP in desetim okvirnim programom Unije za raziskave, vzpostavljenim z Uredbo (EU) .../... Evropskega parlamenta in Sveta, bi morale kmetijstvo spodbuditi, da kar najbolje izkoristi rezultate raziskav in inovacij, zlasti tiste, ki izhajajo iz projektov, ki se financirajo iz desetega okvirnega programa za raziskave in EIP-AGRI ter vodijo v inovacije v kmetijskem sektorju in sektorju biogospodarstva ter na podeželju.
- (16) Povečanje interoperabilnosti med javnimi kmetijskimi informacijskimi sistemi na nacionalni ravni lahko prinese pomembne koristi, vključno z zmanjšanjem bremena zbiranja podatkov, večjo učinkovitostjo in okrepljenim spremljanjem politike. Da bi zmanjšale breme poročanja, bi morale države članice pri uresničevanju tega cilja sprejeti načelo „zberi enkrat, uporabi večkrat“. Z imenovanjem enotnega organa za usklajevanje prizadevanj za interoperabilnost ter vlaganjem v edinstvene identifikacijske oznake kmetij oziroma denarnico EU za identiteto iz Uredbe (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta¹¹ in infrastrukturo za izmenjavo podatkov se lahko zmanjša upravno breme, poenostavijo obveznosti poročanja ter okrepi vloga kmetov v podatkovni vrednostni verigi, s čimer se na koncu podprejo cilji SKP.
- (17) Da bi lahko dopolnili ne bistvene elemente te uredbe, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 PDEU sprejema akte. Za zagotovitev pravne varnosti bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za dopolnitev te uredbe z ukrepi, ki zagotavljajo, da države članice izvajajo interoperabilnost in nemoteno izmenjavo podatkov med informacijskimi sistemi, ki se uporabljajo za izvajanje, spremljanje in ocenjevanje SKP.
- (18) Da se zagotovijo enotni pogoji za izvajanje te uredbe, je treba Komisiji podeliti izvedbena pooblastila za določitev načrta za doseganje in ohranjanje interoperabilnosti informacijskih sistemov.
- (19) Na Komisijo bi bilo treba prenesti pooblastila za sprejetje izvedbenih aktov, ki se začnejo takoj uporabljati, kadar je to v ustrezno utemeljenih primerih v zvezi z reševanjem specifičnih problemov ob zagotavljanju neprekinjene dohodkovne podpore

¹⁰ SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU o Evropskem partnerstvu za inovacije „Kmetijska produktivnost in trajnost“ (COM(2012) 79 final).

¹¹ Uredba (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in o razveljavitvi Direktive 1999/93/ES (UL L 257, 28.8.2014, str. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

v izjemnih okoliščinah potrebno. Poleg tega bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastila za sprejetje izvedbenih aktov, ki se začnejo takoj uporabljati, kadar v ustrezno utemeljenih primerih izredne okoliščine vplivajo na odobritev podpore in ogrožajo učinkovito izvajanje intervencij iz te uredbe.

- (20) Za zagotovitev nemotenega izvajanja predvidenega ukrepa bi morala ta uredba nujno začeti veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1

Predmet urejanja

Za zagotovitev močne, trajnostne in odporne skupne kmetijske politike, prehranske varnosti Unije, generacijske pomladitve in živahnih podeželskih območij so v tej uredbi določeni posebni pogoji za izvajanje podpore Unije skupni kmetijski politiki (SKP) v skladu s splošnim ciljem iz člena 2, točka (c), Uredbe (EU) [...] [NRP].

Ta podpora Unije se zagotovi iz sklada za nacionalna in regionalna partnerstva (v nadaljnjem besedilu: Sklad) v skladu s pravili, ki urejajo ta sklad in so določena v Uredbi (EU) [...] [NRP].

Člen 2

Nacionalna priporočila in usmerjanje SKP

1. Komisija sprejme nacionalna priporočila SKP, ki vsaki državi članici zagotavljajo smernice za izvajanje specifičnih ciljev, pomembnih za SKP, iz člena 3, točka (d), Uredbe (EU) [...] [NRP], v okviru njihovih načrtov za NRP v skladu s členom 22 navedene uredbe pred predložitvijo načrtov za NRP s strani držav članic. Nacionalna priporočila SKP temeljijo na:
 - (a) prispevanju k pravičnemu in zadostnemu dohodku kmetov ter njihovi dolgoročni konkurenčnosti, vključno s položajem kmetov v vrednostni verigi;
 - (b) povečanju privlačnosti poklica in spodbujanju generacijske pomladitve;
 - (c) krepitvi podnebnih ukrepov, zagotavljanju ekosistemskih storitev, krožnih rešitvah, ohranjanju biotske raznovrstnosti in naravnih virov, trajnostnem kmetijstvu ter izboljššanju dobrobiti živali;
 - (d) izboljššanju odpornosti, pripravljenosti kmetov in njihovi sposobnosti za spoprijemanje s kriznimi situacijami in tveganji;
 - (e) izboljššanju dostopa do znanja ter pospeševanju inovacij in digitalnega prehoda za uspešen agroživilski sektor.

Komisija lahko nacionalna priporočila SKP po potrebi posodobi.

2. Komisija bo nacionalna priporočila SKP utemeljila na analizi razmer v kmetijskem sektorju in na podeželju, vključno z demografskimi dejavniki, strukturnimi in teritorialnimi značilnostmi ter prehransko varnostjo v vsaki državi članici.
3. Komisija v nacionalnih priporočilih SKP zlasti opredeli ključne izzive, ki jih mora vsaka država članica obravnavati v svojem načrtu za NRP, na podlagi specifičnih ciljev, pomembnih za SKP, iz člena 3, točka (d), Uredbe (EU) [...] [NRP].

Člen 3
Odgovorno gospodarjenje s kmetijo

1. Odgovorno gospodarjenje s kmetijo zajema predpisane zahteve ravnanja, navedene v Prilogi I, del A, [*Priloga s predpisanimi zahtevami ravnanja*], varstvene prakse, ki jih države članice opredelijo v načrtu za NRP v skladu z odstavkom 4 tega člena in Prilogo I, del C, ter sistem socialne pogojenosti, ki zajema predpisane zahteve ravnanja iz Priloge I, del B.
2. Plačila v okviru intervencij iz člena 5(1), točke (a) do (f) ter točki (o) in (p), kolikor se nanašajo na podporo za lokalne kmetijske proizvode, so odvisna od usklajenosti s sistemom predpisanih zahtev ravnanja in varstvenih praks, ki se skupaj imenujejo „odgovorno gospodarjenje s kmetijo“.

Seznam predpisanih zahtev ravnanja in ciljev varstvenih praks je določen v Prilogi I.

Vendar se pogoji za odgovorno gospodarjenje s kmetijo iz Priloge I, dela A in C, ne uporabljajo za kmete, ki prejemajo podporo na podlagi člena 5(1), točka (g).

3. Podpora, za katero veljajo pogoji odgovornega gospodarjenja s kmetijo, se šteje za skladno z načelom, da se ne škoduje bistveno, v skladu s členom 33(2), točka (d), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

Za namene tega člena „predpisana zahteva ravnanja“ pomeni vsako posamezno zahtevo, navedeno v Prilogi I, dela A in B, in določeno v okviru danega pravnega akta iz Priloge I, dela A in B, ki se po vsebini razlikuje od vseh drugih zahtev istega akta.

Pravni akti iz Priloge I v zvezi s predpisanimi zahtevami ravnanja se uporabljajo v veljavni različici, v primeru direktiv pa v obliki, kot so bile prenesene v državah članicah. Namen ali učinek izvedbenih aktov direktiv pa ne sme biti izvzetje kmetov ali drugih upravičencev iz predpisanih zahtev ravnanja iz Priloge I, dela A in B.

4. Države članice v skladu s Prilogo I, del C, na nacionalni ali regionalni ravni določijo varstvene prakse, ki jih morajo spoštovati kmetje in drugi upravičenci, ki prejemajo podporo iz odstavka 2, za doseg naslednjih ciljev:
 - (a) varstvo z ogljikom bogatih tal, krajinskih značilnosti in trajnega travinja na kmetijskih površinah;
 - (b) preprečevanje erozije tal, ohranjanje potenciala tal, vzdrževanje organske snovi v tleh, vključno s kolobarjenjem ali diverzifikacijo, ter zaščita pred sežiganjem strnišč na ornih zemljiščih;
 - (c) varstvo vodnih tokov in podzemne vode pred onesnaževanjem in odtokanjem.

5. Države članice v načrt za NRP vključijo opis varstvenih praks, določenih za vsak cilj iz odstavka 4, vključno z njihovim ozemeljskim obsegom, kmeti in drugimi upravičenci, za katere velja praksa, ter povzetek varstvene prakse. Države članice pri določanju varstvenih praks v največji možni meri upoštevajo nacionalna priporočila SKP iz člena 2. Države članice prilagodijo varstvene prakse različnim sistemom gospodarjenja z zemljišči ter različnim okoljskim in podnebnim razmeram na svojem ozemlju.

6. Za kmete, katerih celotno kmetijsko gospodarstvo je certificirano v skladu z Uredbo (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta¹², se šteje, da ravnajo v skladu z varstvenimi praksami, določenimi v načrtih za NRP, glede ciljev iz odstavka 4, točki (b) in (c).
7. Države članice lahko pri določanju varstvenih praks iz odstavka 4 v svojih načrtih za NRP določijo posebne izjeme od teh varstvenih praks na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril, kot so kmetijske rastline, vrste tal in sistemi kmetovanja ali škoda na trajnem travinju, med drugim zaradi divjih živali ali invazivnih vrst. Te posebne izjeme morajo biti omejene glede na obseg območja, določene smejo biti le v primeru in v obsegu, v katerem so potrebne za reševanje posebnih težav pri uporabi teh praks, ter ne smejo ovirati ciljev iz odstavka 4 ali izkrivljati konkurence.
8. Države članice lahko odobrijo začasna odstopanja od varstvenih praks, kadar vremenske razmere preprečujejo kmetom in drugim upravičencem izvajanje teh praks ali kadar bi izvajanje teh praks oviralo doseganje ciljev iz odstavka 4. Države članice zagotovijo, da so začasna odstopanja po obsegu in trajanju omejena na nujno potrebno, da so odobrena na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril ter da ne ovirajo ciljev iz odstavka 4 ali ne izkrivljajo konkurence.
9. Države članice lahko prakse upravljanja v okviru kmetijsko-okoljskih in podnebnih ukrepov iz člena 10(1), točka (a), ki prispevajo k ciljem iz odstavka 4 tega člena, priznajo kot enakovredne ustreznim varstvenim praksam, določenim v načrtu za NRP v skladu z navedenim odstavkom. Države članice lahko štejejo, da kmetje in drugi upravičenci, ki se zavežejo, da bodo izvajali navedene enakovredne prakse, ravnajo v skladu z ustrežno varstveno prakso.

Člen 4

Okoljska in podnebna prednostna področja

1. Države članice zagotovijo podporo kmetom in drugim upravičencem vsaj na vsakem od naslednjih okoljskih in podnebnih prednostnih področjih:
 - (a) prilagajanje podnebnim spremembam in odpornost v zvezi z vodo;
 - (b) blaženje podnebnih sprememb, vključno z odvzemi ogljika in proizvodnjo obnovljive energije na kmetijah, vključno s proizvodnjo bioplina;
 - (c) zdravje tal;
 - (d) ohranjanje biotske raznovrstnosti, kot je ohranjanje habitatov ali vrst in krajinskih značilnosti, zmanjšanje uporabe pesticidov;
 - (e) razvoj ekološkega kmetovanja;
 - (f) zdravje in dobrobit živali.

Države članice z območji, ki jih je prizadelo onesnaženje vode zaradi presežka nitratov, morajo kmetom zagotoviti podporo za ekstenzifikacijo sistemov živinoreje ali diverzifikacijo v druge kmetijske dejavnosti.
2. Za vsako od prednostnih področij iz odstavka 1 se podpora zagotovi pod pogoji iz členov 9, 10 in 13.

¹² Uredba (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 (UL L 150, 14.6.2018, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).

Člen 5
Vrste podpore

1. Določene so naslednje intervencije v okviru SKP:
 - (a) degresivna dohodkovna podpora na površino;
 - (b) vezana dohodkovna podpora;
 - (c) posebno plačilo za bombaž;
 - (d) plačilo za naravne ali druge omejitve, značilne za posamezno območje;
 - (e) podpora za slabosti, ki izhajajo iz nekaterih obveznih zahtev;
 - (f) kmetijsko-okoljski in podnebni ukrepi;
 - (g) plačilo za male kmete;
 - (h) podpora za instrumente za obvladovanje tveganj;
 - (i) podpora za naložbe za kmete in lastnike gozdov;
 - (j) podpora za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov in novih kmetov, podeželska podjetja in zagonska podjetja ter razvoj malih kmetij;
 - (k) podpora službam za zagotavljanje nadomeščanja na kmetijah;
 - (l) LEADER;
 - (m) podpora za izmenjavo znanja in inovacij v kmetijstvu, gozdarstvu in na podeželju;
 - (n) pobude za teritorialno in lokalno sodelovanje;
 - (o) intervencije v najbolj oddaljenih regijah;
 - (p) intervencije na manjših egejskih otokih;
 - (q) šolska shema EU iz dela II, naslov I, poglavje IIa, Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹³;
 - (r) intervencije v določenih sektorjih iz dela II, naslov I, poglavje IIa, Uredbe (EU) št. 1308/2013;
 - (s) krizna plačila za kmete.
2. Intervencije iz odstavka 1, točke (a) do (k), ter intervencije v določenih sektorjih iz naslova I, del II, poglavje IIa, Uredbe (EU) št. 1308/2013 so intervencije dohodkovne podpore, ki se financirajo iz Sklada v skladu s členom 10(2), točka (a), drugi pododstavek, Uredbe (EU) [...] [NRP].
3. Proizvodnja sort konoplje z vsebnostjo tetrahidrokanabinola (THC), ki presega 0,3 %, ni upravičena do podpore na podlagi te uredbe.

¹³ Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL L 347, 20.12.2013, str. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

Člen 6

Degresivna dohodkovna podpora na površino

1. Za obravnavo dohodkovnih potreb države članice kmetom zagotovijo dohodkovno podporo na površino za upravičene hektarje.
2. Plačilo na upravičeni hektar se diferencira glede na skupine kmetov ali geografska območja na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril. Skupine kmetov ali geografska območja, na podlagi katerih se plačila diferencirajo, se določijo na podlagi dohodka kmetov iz kmetijske dejavnosti v reprezentativnem referenčnem obdobju.

Države članice pri diferenciranju plačil podporo usmerijo kmetom, ki jo najbolj potrebujejo, zlasti mladim in novim kmetom, ženskam, družinskim ali malim kmetom, kmetom, ki združujejo pridelavo kmetijskih rastlin in živinorejo, ali kmetom na območjih z naravnimi ali drugimi omejitvami, značilnimi za posamezno območje, določenih v skladu s členom 8.

Diferenciranje plačil je lahko v obliki letnih pavšalnih plačil, ki v celoti ali delno nadomestijo dohodkovno podporo na površino za upravičene hektarje. Države članice povečajo podporo na upravičeni hektar, odobreno mladim kmetom.

3. Skupni znesek plačil na kmeta, določen v skladu z odstavkom 2, je regresiven v skladu z naslednjimi pravili:
 - (a) države članice zmanjšajo letni znesek dohodkovne podpore na površino, ki presega 20 000 EUR in se odobri kmetu, za 25 %, kadar znesek dohodkovne podpore na površino, ki se odobri kmetu, znaša med 20 000 EUR in 50 000 EUR;
 - (b) države članice zmanjšajo letni znesek dohodkovne podpore na površino, ki presega 50 000 EUR in se odobri kmetu, za 50 %, kadar je znesek dohodkovne podpore na površino, ki se odobri kmetu, višji od 50 000 EUR, vendar nižji od 75 000 EUR;
 - (c) države članice zmanjšajo letni znesek dohodkovne podpore na površino, ki presega 75 000 EUR in se odobri kmetu, za 75 %, kadar je znesek dohodkovne podpore na površino, odobren kmetu, višji od 75 000 EUR.
4. Skupni znesek dohodkovne podpore na površino ne sme biti višji od 100 000 EUR na kmeta na leto. V primeru pravne osebe ali skupine pravnih oseb omejitev zajema vsa kmetijska gospodarstva pod nadzorom ene pravne ali fizične osebe.
5. Države članice zagotovijo, da je podpora iz tega člena prvenstveno namenjena kmetom, ki na svojem kmetijskem gospodarstvu opravljajo kmetijsko dejavnost in dejavno prispevajo k prehranski varnosti. Za kmete se štejejo tudi mali kmetje, katerih glavna dejavnost ni kmetijstvo, vendar opravljajo vsaj minimalno raven kmetijske dejavnosti, kot jo določijo države članice.
6. Države članice zagotovijo, da prosilci, ki dosežejo upokojitveno starost, določeno z nacionalno zakonodajo, in prejemajo starostno pokojnino, najpozneje do leta 2032 ne prejemajo več podpore na podlagi tega člena.
7. Države članice zagotovijo, da upravičeni hektar zajema le površine, ki so na voljo kmetu in jih sestavljajo:
 - (a) kmetijske površine, na katerih se kmetijska dejavnost izvaja pod nadzorom kmeta v smislu upravljanja, koristi in finančnih tveganj. Če se na teh površinah

izvajajo tudi nekmetijske dejavnosti, mora biti kmetijska dejavnost prevladujoča;

- (b) površine, za katere se zagotavlja podpora na podlagi člena 5(1), točki (a) in (g), ali na podlagi osnovne dohodkovne podpore za trajnostnost iz naslova III, poglavje II, oddelek 2, pododdelek 2, Uredbe (EU) 2021/2115, kadar se kmetijska dejavnost ne izvaja zaradi zavez in obveznosti, ki izhajajo iz intervencij Unije ali nacionalnih intervencij ali drugih programov, ki prispevajo k okoljskim in podnebnim prednostnim področjem SKP iz člena 4;
- (c) države članice se lahko odločijo, da v „upravičeni hektar“ vključijo krajinske značilnosti, ki niso zajete v zavezah in shemah iz točke (b), če te krajinske značilnosti bistveno ne ovirajo opravljanja kmetijske dejavnosti in niso prevladujoče na kmetijski parceli.

Člen 7

Plačilo za male kmete

1. Države članice zagotovijo dohodkovno podporo malim kmetom, kot jo določijo same, ki nadomešča podporo v okviru intervencij iz člena 5(1), točke (a), (b) in (d). Države članice intervencijo v načrtu za NRP zasnujejo kot intervencijo, ki za kmete ni obvezna.

Države članice zagotovijo, da je podpora iz tega člena prvenstveno namenjena kmetom, ki na svojem kmetijskem gospodarstvu opravljajo kmetijsko dejavnost in dejavno prispevajo k prehranski varnosti.

Letno plačilo za posameznega malega kmeta ne presega 3 000 EUR.

2. Države članice lahko podporo, odobreno v skladu s tem členom, diferencirajo glede na različne skupine kmetov ali geografska območja.

Člen 8

Plačilo za naravne ali druge omejitve, značilne za posamezno območje

1. Države članice zagotovijo podporo za nadomestilo kmetom zaradi naravnih ali drugih omejitev, značilnih za posamezno območje.
2. Plačilo za območja z naravnimi ali drugimi značilnimi omejitvami se lahko zagotovi za območja, ki:
 - (a) so bila določena v skladu s členom 32 Uredbe (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴;
 - (b) so na novo določena zaradi posebnih omejitev, ki so jih opredelile države članice, in so vključena v načrt za NRP.

Države članice lahko izvedejo natančno prilagoditev zaradi izključitve območij znotraj območij, določenih v skladu s prvim pododstavkom, točki (a) in (b), pod pogoji iz člena 32(3) Uredbe (EU) št. 1305/2013.

¹⁴ Uredba (EU) št. 1305/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1698/2005 (UL L 347, 20.12.2013, str. 487, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj>).

Površina območij, določenih v skladu s prvim pododstavkom, točka (b), ne sme presegati 2 % kmetijskih zemljišč v uporabi zadevne države članice.

3. Plačila na upravičeni hektar so omejena na dodatne stroške ali izgubo dohodka, ki izhaja iz opravljanja kmetijske proizvodnje na določenih območjih v primerjavi s proizvodnjo na območjih, ki niso določena.

Člen 9

Podpora za slabosti, ki izhajajo iz nekaterih obveznih zahtev

1. Države članice lahko zagotovijo podporo na osnovi površine na kmetijskih in gozdnih območjih za slabosti, ki izhajajo iz izvajanja:

- (a) Direktive Sveta 92/43/EGS¹⁵ in Direktive 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶;

- (b) Direktive 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷.

Poleg območij iz prvega pododstavka, točka (a), se lahko države članice odločijo, da bodo podprle druga razmejena naravovarstvena območja z okoljskimi omejitvami v zvezi s kmetovanjem ali gozdarstvom, ki prispevajo k izvajanju člena 10 Direktive 92/43/EGS, pod pogojem, da ta območja ne presegajo 5 % določenih območij Natura 2000, zajetih v načrtu za NRP.

2. Plačila na podlagi tega člena se lahko odobrijo kmetom, gozdnim posestnikom in njihovim združenjem.
3. Države članice lahko odobrijo plačila na podlagi tega člena le, da bi upravičencem nadomestile vse ali del dodatnih stroškov in izpada dohodka, povezanih z izpolnjevanjem obveznih zahtev, ki izhajajo iz izvajanja aktov in določb Unije iz odstavka 1, prvi pododstavek, vključno s stroški poslovanja.

Člen 10

Kmetijsko-okoljski in podnebni ukrepi

1. Države članice zagotovijo spodbude za naslednje ukrepe, ki so koristni za podnebje, okolje, zdravje in dobrobit živali ter trajnostno gospodarjenje z gozdovi:

- (a) prostovoljne upravljavske obveznosti, ki jih prevzamejo kmetje in drugi upravičenci, vključno z obveznostmi za ohranjanje ekološkega kmetovanja in ekstenzifikacije živinoreje, ki so določene in se izvajajo v skladu z odstavkom 3;

- (b) prostovoljni prehod na odporne proizvodne sisteme, ki jih kmetje izvajajo na ravni kmetijskega gospodarstva ali za del kmetijskega gospodarstva, vključno s preusmeritvijo na ekološko kmetovanje in ekstenzifikacijo sistemov živinoreje, vzpostavljen in izveden v skladu z odstavkom 4.

¹⁵ Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

¹⁶ Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

¹⁷ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

2. Vsaka država članica zagotovi podporo ekološkemu kmetovanju, certificiranemu v skladu z Uredbo (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta,¹⁸ ter ekstenzivnim sistemom živinoreje v okviru obeh oblik ukrepov iz odstavka 1.
3. Upravljaljske obveznosti iz odstavka 1, točka (a), so lahko letne ali večletne in imajo lahko zlasti naslednje cilje:
 - (a) varstvo kakovosti vode in zmanjšanje pritiska na vodne vire, varstvo tal, upravljanje hranil, ohranjanje biotske raznovrstnosti, vključno s krajinskimi značilnostmi, ter zmanjšanje uporabe pesticidov;
 - (b) blaženje podnebnih sprememb, vključno z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov in sekvestracijo ogljika, prilagajanje podnebnim spremembam, vključno z raznovrstnostjo živali in rastlin za odporne ekosisteme;
 - (c) zdravje in dobrobit živali, vključno z bojem proti antimikrobični odpornosti;
 - (d) trajnostna raba in razvoj genskih virov ali
 - (e) gozdnookoljske storitve ter ohranjanje gozdov.
4. Podpora za prehodne ukrepe iz odstavka 1, točka (b), se odobri na podlagi akcijskega načrta za prehod, ki ga pripravi kmet in odobri država članica. Za izvajanje podpore za prehodne ukrepe iz odstavka 1, točka (b), države članice v načrtu za NRP opišejo proizvodne sisteme, za katere menijo, da so koristni za podnebje in okolje.

Države članice kmetom izplačujejo podporo v obrokih v obdobju izvajanja akcijskega načrta za prehod. Izplačilo zadnjega obroka je pogojeno z dokončanjem izvajanja akcijskega načrta za prehod. Države članice zagotovijo, da se plačila izterjajo, če kmet ne izvede akcijskega načrta za prehod.
5. Države članice odobrijo podporo samo za upravljaljske obveznosti iz odstavka 1, točka (a), ki presegajo ustrezne predpisane zahteve ravnanja iz Priloge I, del A, ter ustrezne minimalne zahteve za uporabo gnojil in fitofarmaceutskih sredstev, dobrobit živali ter druge ustrezne obvezne zahteve, določene z nacionalnim pravom in pravom Unije.

Kadar pa nacionalno pravo nalaga zahteve, ki presegajo ustrezne obvezne minimalne zahteve, določene v pravu Unije, se lahko podpora odobri za upravljaljske obveznosti iz odstavka 1, točka (a), ki prispevajo k izpolnjevanju teh zahtev.

Člen 11

Vezana dohodkovna podpora

1. Države članice zagotovijo vezano dohodkovno podporo kmetom za določene kmetijske sektorje in proizvode, kjer je to ustrezno, opredeljene v skladu s Prilogo I k Uredbi (EU) št. 1308/2013, ali posebne vrste kmetovanja v teh sektorjih, ki se soočajo s težavami in so pomembni iz socialno-ekonomskih ali okoljskih razlogov.

Vezana dohodkovna podpora ima obliko letnega plačila na upravičeni hektar ali na žival ali na enoto živali, kot je opredeljeno v Prilogi II.

Države članice lahko odobrijo podporo v obliki plačila na hektar samo za površine, ki so jih določile kot upravičene hektarje v skladu s členom 6(7).

¹⁸ Uredba (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 (UL L 150, 14.6.2018, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).

Podpora, dodeljena kot plačilo na hektar, lahko vključuje podporo za hitro rastoče panjevece ter trave in druge zelene krmne rastline. Podpora se ne odobri za sektorja tobaka in vina.

Podpora, ki se odobri kot plačilo na žival, je omejena na sektorje govejega in telečjega mesa, mleka in mlečnih proizvodov, ovčjega in kozjega mesa, čebelarških proizvodov in sviloprejk.

2. S podporo iz odstavka 1 se na podlagi objektivnih in nediskriminatornih meril obravnavajo potrebe po dodatnem dohodku.
3. Države članice morajo pri načrtovanju podpore iz odstavka 1 čim bolj zmanjšati morebitni vpliv svojih odločitev o podpori na notranji trg.
4. Pri podpori, ki se odobri kot plačilo na žival za živinorejske sektorje, morajo države članice upoštevati okoljske vplive, tudi z določitvijo meril za največjo gostoto živine na območjih, občutljivih za onesnaževanje z nitrati.

Člen 12

Podpora za sodelovanje v instrumentih za obvladovanje tveganj

1. Države članice zagotovijo podporo kmetom za sodelovanje v instrumentih za obvladovanje tveganj. Države članice zagotovijo, da se podpora odobri le za kritje izgub, ki presegajo prag najmanj 20 % povprečne letne proizvodnje ali dohodkov kmeta v predhodnem triletnem obdobju ali triletnega povprečja v predhodnem petletnem obdobju, pri čemer sta izvzeti najvišja in najnižja vrednost.

Z odstopanjem od prvega pododstavka so države članice, ki v načrtu za NRP dokažejo obstoj nacionalnih sistemov, ki zagotavljajo kritje tveganj za kmete, izvzete iz obveznosti, da v svoj načrt za NRP vključijo intervencije za instrumente za obvladovanje tveganj iz tega člena.

2. V okviru sektorskih instrumentov za obvladovanje tveganj v proizvodnji se izračunajo izgube na ravni kmetijskega gospodarstva, na ravni dejavnosti kmetijskega gospodarstva v zadevnem sektorju ali v zvezi s specifično zavarovano površino.

Za trajne nasade in v drugih utemeljenih primerih, za katere metode izračuna iz prvega pododstavka niso ustrezne, lahko države članice določijo metodo za izračun izgube na podlagi povprečne letne proizvodnje ali dohodka kmeta v obdobju, ki ni daljše od osmih let, pri čemer sta izvzeti najvišja in najnižja vrednost.

3. Države članice lahko za izračun izgub za mlade kmete in nove kmete uporabijo ustrezno alternativno metodo.
4. Države članice v svojem načrtu za NRP določijo metodologijo za izračun izgub in sprožilne dejavnike za nadomestilo. Države članice zagotovijo, da se prepreči vsakršno čezmerno nadomestilo zaradi kombinacije intervencij iz tega člena z drugimi javnimi ali zasebnimi shemami za obvladovanje tveganj.

Člen 13

Podpora za naložbe za kmete in lastnike gozdov

1. Države članice na podlagi tega člena odobrijo podporo za proizvodne in neproizvodne naložbe, ki ustrezno celovito prispevajo k odpornosti kmetijstva, prehranskih sistemov, gozdarstva in podeželskih območij, zlasti k odpornosti na

podnebne spremembe in odpornosti v zvezi z vodo. Države članice v svojih načrtih za NRP pojasnijo, kako nameravajo odobriti tako podporo.

2. Za kmetijska gospodarstva nad določeno velikostjo, ki jo določijo države članice v svojih načrtih za NRP, je podpora gozdarskemu sektorju pogojena s predložitvijo ustreznih informacij iz načrta za gospodarjenje z gozdovi ali enakovrednega instrumenta v skladu s trajnostnim gospodarjenjem z gozdovi, kot je opredeljeno v najnovejši različici splošnih smernic Forest Europe za trajnostno gospodarjenje z gozdovi v Evropi.
3. Podpora za naložbe v obnovo potenciala kmetijske ali gozdarske proizvodnje, prizadetega zaradi naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer ali katastrofičnih dogodkov, se dodeli le, če je zadevni dogodek povzročil uničenje vsaj 30 % potenciala kmetijske proizvodnje ali vsaj 20 % potenciala gozdarske proizvodnje.
4. Države članice pripravijo seznam neupravičenih naložb in vrste odhodkov, ki vključuje vsaj:
 - (a) nakup pravic kmetijske proizvodnje;
 - (b) nakup zemljišča v vrednosti, ki presega 10 % skupnih upravičenih odhodkov za zadevno operacijo, razen nakupa zemljišča za ohranjanje okolja in z ogljikom bogatih tal;
 - (c) nakup živali, nakup enoletnih rastlin in njihovo sajenje, razen za namene:
 - (i) obnovitve kmetijskega ali gozdarskega potenciala po naravnih nesrečah, slabih vremenskih razmerah ali katastrofičnih dogodkih;
 - (ii) zaščite živine pred velikimi plenilci ali pred uporabo v gozdarstvu namesto strojev;
 - (iii) vzreje ogroženih pasem, kot so opredeljene v členu 2, točka 24, Uredbe (EU) 2016/1012 Evropskega parlamenta in Sveta¹⁹, na podlagi upravljaljskih obveznosti iz člena 10(1), točka (a);
 - (iv) vzreje čistopasemskega goveda, ovc ali koz z visoko genetsko vrednostjo za vzrejo za izboljšanje kakovosti in produktivnosti čred živine ali ohranitev redkih ali lokalnih pasem;
 - (v) ohranjanja rastlinskih sort, ki jim grozi genska erozija, na podlagi obveznosti iz člena 10(1), točka (a);
 - (d) obrestno mero na dolgove, razen v zvezi z nepovratnimi sredstvi v obliki subvencioniranih obrestnih mer ali subvencioniranih provizij za jamstvo.
5. Z odstopanjem od odstavka 4, točke (a), (b) in (c), se ta zahteva ne uporablja, kadar se podpora zagotavlja s finančnimi instrumenti.
6. Kadar pravo Unije kmetom nalaga nove zahteve, se lahko za največ 36 mesecev od datuma, ko te zahteve postanejo obvezne za kmetijsko gospodarstvo, odobri podpora za naložbe v njihovo izpolnjevanje.

¹⁹ Uredba (EU) 2016/1012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2016 o zootehniških in genealoških pogojih za rejo, trgovino s čistopasemskimi plemenskimi živalmi, hibridnimi plemenskimi prašiči in njihovim zarodnim materialom ter za njihov vstop v Unijo ter o spremembi Uredbe (EU) št. 652/2014, direktiv Sveta 89/608/EGS in 90/425/EGS ter razveljavitvi določenih aktov na področju reje živali („Uredba o reji živali“) (UL L 171, 29.6.2016, str. 66, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1012/oj>).

7. Države članice lahko odobrijo plačila na podlagi tega odstavka le, da bi upravičencem nadomestile vse ali del dodatnih stroškov, povezanih z izpolnjevanjem teh zahtev.

Mladim kmetom, ki prvič vzpostavijo kmetijsko gospodarstvo kot vodje kmetijskega gospodarstva, se lahko podpora za naložbe za izpolnjevanje zahtev prava Unije dodeli za največ 36 mesecev od datuma vzpostavitve ali do dokončanja ukrepov, opredeljenih v poslovnem načrtu iz člena 14(3). Države članice lahko odobrijo plačila na podlagi tega odstavka le, da bi upravičencem nadomestile vse ali del dodatnih stroškov, povezanih z izpolnjevanjem teh zahtev.

Člen 14

Vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov, zagon podeželskih podjetij in razvoj malih kmetij

1. Države članice zagotovijo podporo za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov in zagon podeželskih podjetij, vključno z vzpostavitvijo gospodarstev novih kmetov v skladu s pogoji iz tega člena in kot je podrobneje opredeljeno v njihovih načrtih za NRP.
2. Države članice lahko podporo na podlagi tega člena odobrijo le za pomoč pri:
 - (a) vzpostavitvi gospodarstev mladih kmetov, ki izpolnjujejo pogoje, ki jih države članice določijo v svojih načrtih za NRP v skladu s členom 4(22), točka (d), Uredbe (EU) [...] [NRP];
 - (b) zagonu podeželskih podjetij, povezanih s kmetijstvom ali gozdarstvom, vključno z vzpostavitvijo gospodarstev novih kmetov, ali diverzifikaciji dohodkov kmečkih gospodinjstev v nekmetijske dejavnosti;
 - (c) zagonu podeželskih podjetij;
 - (d) poslovnem razvoju malih kmetij, kot jih določijo države članice.
3. Države članice določijo pogoje za predložitev in vsebino poslovnega načrta, ki jih morajo upravičenci izpolnjevati, da prejmejo podporo v skladu s tem členom.
4. Države članice podporo odobrijo v obliki pavšalnih zneskov ali finančnih instrumentov ali kombinacije obojega. Podpora je omejena na najvišji znesek pomoči v višini 300 000 EUR in se lahko diferencira v skladu z objektivnimi in nediskriminatornimi merili.

Člen 15

Strategija za generacijsko pomladitev

Države članice v svojih načrtih za NRP določijo strategijo za generacijsko pomladitev v kmetijstvu, da bi povečale učinkovitost in skladnost intervencij, namenjenih mladim kmetom v skladu s to uredbo, ter nacionalnih pobud. Strategija vključuje:

- (a) oceno sedanjih demografskih razmer v kmetijskem sektorju;
- (b) opredelitev vstopnih ovir za mlade kmete ter predlagane nacionalne pobude in ukrepe za njihovo odpravo;
- (c) opis, kako se bo začetni sveženj za mlade kmete iz člena 16 uporabljal v nacionalnem okviru;

- (d) sinergije med ukrepi, ki prispevajo h generacijski pomladitvi in so določeni v načrtu za NRP.

Člen 16

Začetni sveženj za mlade kmete

1. Začetni sveženj za mlade kmete v skladu s strategijo za generacijsko pomladitev v kmetijstvu iz člena 15 vključuje nabor naslednjih ukrepov:
 - (a) podporo za vzpostavitev gospodarstev mladih kmetov v skladu s členom 14;
 - (b) degresivno dohodkovno podporo na površino za mlade kmete v skladu s členom 6;
 - (c) podporo za male kmete v skladu s členom 7, ki je namenjena mladim kmetom;
 - (d) podporo za naložbe z višjo intenzivnostjo pomoči za mlade kmete;
 - (e) možnosti financiranja naložb, ki jih izvajajo mladi kmetje, s finančnimi instrumenti v skladu s členom 71 Uredbe (EU) [...] [NRP];
 - (f) podporo za zagon podeželskih podjetij;
 - (g) intervencije za sodelovanje, ki olajšujejo dostop do inovacij prek projektov operativnih skupin EIP-AGRI v skladu s členom 19 te uredbe in členom 74 Uredbe (EU) [...] [NRP];
 - (h) intervencije za sodelovanje, ki olajšujejo medgeneracijsko sodelovanje, vključno z dedovanjem kmetij, v skladu s členom 74 Uredbe (EU) [...] [NRP];
 - (i) podporo službam za zagotavljanje nadomeščanja na kmetijah v skladu s členom 17;
 - (j) dostop do svetovalnih storitev in programov usposabljanja, prilagojenih potrebam mladih kmetov, v skladu s členom 20.
2. Države članice v zasnovo ukrepov iz odstavka 1 vključijo povezave in sinergije z drugimi ukrepi, določenimi v svojih načrtih za NRP, zlasti glede ukrepov za olajšanje medgeneracijskega dedovanja in generacijske pomladitve, naložb za zagon podeželskih podjetij ali dostopa do finančnih instrumentov in njihove uporabe.
3. Za lažji dostop do intervencij iz odstavka 1 države članice vzpostavijo enotno točko dostopa za mlade kmete, ki lahko med drugim zagotavlja informacije o možnostih in postopkih podpore ter olajša vstop in zagon dejavnosti v kmetijskem sektorju, vključno s predložitvijo vlog za financiranje in usmerjanjem.

Člen 17

Službe za zagotavljanje nadomeščanja na kmetijah

1. Države članice lahko zagotovijo podporo službam za zagotavljanje nadomeščanja na kmetijah, ki kmetom omogočajo, da izkoristijo bolniški dopust, dopust zaradi rojstva otroka ter za nego otrok in drugih družinskih članov, praznikov in podobnih življenjskih dogodkov, ter udeležbo na usposabljanjih, kot je podrobneje opredeljeno v njihovih načrtih za NRP.
2. Ta podpora je omejena na vzpostavitev služb za zagotavljanje nadomeščanja na kmetijah in na stroške plač delavcev, ki nadomeščajo lastnika kmetije v omejenem časovnem obdobju.

Člen 18
LEADER

1. Države članice zagotovijo podporo za LEADER za pripravo in izvajanje strategij LEADER za lokalni razvoj v skladu s pogoji iz člena 76 Uredbe (EU) [...] [NRP] in kot je podrobneje določeno v njihovih načrtih za NRP.
2. Države članice podpirajo LEADER vsaj na podeželskih območjih s posebnimi slabostmi, ki jih države članice določijo v načrtih za NRP.
3. Države članice zagotovijo podporo prek LEADER za projekte, ki jih izvajajo lokalne akcijske skupine in vključujejo zagonska podjetja, povečanje dodane vrednosti pri predelavi, diverzifikacijo kmetijskih dejavnosti, vključno s kmečkim turizmom, neposredno prodajo kmetijskih proizvodov in inovacijami.
4. Podpora v okviru LEADER se osredotoča na področja razvoja podeželja z dodano vrednostjo za kmete in lastnike gozdov, kot so socialna, okoljska, digitalna in gospodarska preobrazba podeželskih območij, izboljšanje blaginje državljanov na podeželju ter krepitev socialnega kapitala.

Člen 19

Podpora za izmenjavo znanja in inovacije v kmetijstvu, gozdarstvu in na podeželju

1. Države članice zagotovijo podporo za izmenjavo znanja in inovacije v kmetijstvu, gozdarstvu in na podeželju pod pogoji iz tega člena. Države članice zagotovijo podporo:
 - (a) za pripravo in izvajanje projektov operativnih skupin EIP-AGRI ter ukrepe za zagotovitev širše uporabe rezultatov projektov;
 - (b) za ukrepe za spodbujanje inovacij, usposabljanja in svetovanja, razvoja spretnosti, svetovalnih storitev ter drugih oblik izmenjave znanja in razširjanja informacij.

Podpora za storitve svetovanja se odobri le za tiste storitve svetovanja, ki so skladne s členom 20(3).

2. Cilj EIP-AGRI je pospešiti razvoj in uporabo inovacij z izboljšanjem izmenjave znanja in spodbujanjem sinergij med politikami, akterji in instrumenti v kmetijstvu, gozdarstvu in na podeželju. Rezultati tega dela se bodo razširjali in razmnoževali prek sistema AKIS.

EIP-AGRI:

- (a) podpira projekte sodelovanja za inovacije prek operativnih skupin, ki temeljijo na „interaktivnem inovacijskem modelu“ iz odstavka 4;
 - (b) povezuje raziskave s kmetijsko in gozdarsko prakso ter obvešča znanstveno skupnost o potrebah teh praks;
 - (c) povezuje inovacijske akterje in projekte, zlasti prek mreže Unije in nacionalnih mrež SKP;
 - (d) spodbuja uporabo inovativnih rešitev z razširjanjem informacij in znanja, vključno z izmenjavami med kmeti.
3. Projekti, ki jih izvajajo operativne skupine EIP-AGRI, morajo temeljiti na „interaktivnem inovacijskem modelu“, ki je skladen z naslednjimi načeli:

- (a) razvoj inovativnih rešitev s poudarkom na specifičnih potrebah kmetov, lastnikov gozdov in podeželskih akterjev;
- (b) povezovanje partnerjev z dopolnjujočim se znanjem, kot so akademski krogi, raziskovalci in kmetijska skupnost ter, kjer je ustrezno, akterji v prehranski verigi, ter zagotavljanje njihovega dejavnega sodelovanja v projektih;
- (c) soustvarjanje in soodločanje v projektih med akterji, ki so v te projekte vključeni, in izvajanje projektov v okviru posvetovanj, vključno z zagotavljanjem možnosti za širitev.

Države članice zagotovijo, da se ključni rezultati projektov iz tega odstavka razširjajo prek kanalov, usmerjenih v prakso, vključno z nacionalnimi mrežami SKP in mrežo Unije. Informacije, ki se razširjajo, vključujejo cilje projektov, sodelujoče partnerje, ključna tematska področja, ki so bila obravnavana, geografsko lokacijo projekta, skupni proračun in končni rezultat projekta, s poudarkom na razvitih praktičnih inovativnih rešitvah.

4. Države članice lahko dodelijo podporo za projekte operativnih skupin EIP-AGRI pod naslednjimi pogoji:
 - (a) podpora se lahko dodeli le na podlagi odobrenega projektnega načrta, ki temelji na načelih iz odstavka 3;
 - (b) operativna skupina, ki izvaja projekt, vključuje vsaj dva različna akterja in prispeva k doseganju enega ali več specifičnih ciljev, povezanih s SKP, iz člena 3, točka (d), Uredbe (EU) [...] [NRP].

Države članice določijo objektivna merila in pregledne zahteve glede vsebine, trajanja, predložitve in odobritve projektne načrte, ki jih pripravijo operativne skupine EIP-AGRI.

5. Države članice na podlagi tega člena ne podpirajo izmenjave znanja in inovacij, ki vključuje zgolj raziskovalna telesa.

Člen 20

Sistemi znanja in inovacij na področju kmetijstva ter storitve kmetijskega svetovanja

1. Vsaka država članica kmetom in lastnikom gozdov zagotovi dostop do inovacij ter pravočasno in učinkovito pridobivanje novega znanja, kar jim omogoča učinkovito uvajanje inovativnih in trajnostnih rešitev ter izkoriščanje najnovejšega znanja v kmetijskem sektorju.
2. Za izpolnitev zahteve iz odstavka 1 vsaka država članica v načrtu za NRP določi, kako kmetje pridobijo dostop do inovacij in najnovejše znanje, zlasti prek sistema znanja in inovacij na področju kmetijstva (AKIS). AKIS vključuje:
 - (a) ureditve za zagotavljanje učinkovitega pretoka znanja in sinergij med svetovalci, raziskovalci, izvajalci dejavnosti, nacionalnimi mrežami SKP in drugimi ustreznimi deležniki;
 - (b) ukrepe za izboljšanje dostopa kmetov in lastnikov gozdov do nepristranskega in kvalificiranega svetovanja;
 - (c) podporo za inovacije kot del storitev kmetijskega svetovanja, zlasti podporo operativnim skupinam EIP-AGRI iz člena 19, vključno z uporabo „interaktivnega inovacijskega modela“ iz člena 19(4);

- (d) načrt za izboljšanje razširjanja in prikaza rezultatov raziskav ter inovativnih in trajnostnih rešitev za kmete, lastnike gozdov in druge končne uporabnike v velikem obsegu;
 - (e) intervencije, določene v načrtu za NRP, ki podpirajo delovanje AKIS, zlasti tiste iz člena 19, ter njihova dopolnjevanje in skladnost z ustreznimi nacionalnimi pobudami in drugimi ustreznimi ukrepi, določenimi v načrtu za NRP;
 - (f) sistem za zagotavljanje storitev kmetijskega svetovanja, ki je vzpostavljen v skladu z odstavkom 3.
3. Države članice v okviru AKIS v načrtih za NRP opišejo in izvajajo sistem za zagotavljanje storitev kmetijskega svetovanja, ki ga je treba vzpostaviti za podporo dostopu do znanja ter širšemu uvajanju in uporabi inovacij. Storitve kmetijskega svetovanja zajemajo vse naslednje elemente:
- (a) svetovanje kmetom in lastnikom gozdov o trajnostnem in odpornem upravljanju zemljišč, kmetij in gozdov, prilagojenem vrstam kmetij in različnim proizvodnim sistemom, ter o zahtevah za podporo, določenih v načrtih za NRP, vključno z odgovornim gospodarjenjem s kmetijo, ustanavljanjem in prenosom kmetijskih gospodarstev ter zagonskimi dejavnostmi; upravljanje podjetij, dostop do socialne podpore, ozaveščanje o težavah z duševnim zdravjem in razpoložljivosti ustreznih storitev ter uporabo inovacij, podatkovno vodenih rešitev in digitalnih orodij;
 - (b) usmerjeno svetovanje za mlade kmete, zlasti glede upravljanja podjetij ter dostopa do financiranja, javne podpore ter znanja in inovacij.
4. Države članice zagotovijo, da imajo kmetje in lastniki gozdov neposreden dostop do svetovalcev, na primer z zagotavljanjem javnih podatkovnih zbirk svetovalcev. Države članice zagotovijo, da je svetovanje kmetom in lastnikom gozdov nepristransko in da so svetovalci ustrezno kvalificirani in da nimajo nasprotja interesov.

Člen 21

Organ, pristojen za upravljanje podatkov v okviru SKP

1. Vsaka država članica imenuje en organ, odgovoren za sprejemanje ali usklajevanje ukrepov za doseganje in ohranjanje nacionalne in čezmejne interoperabilnosti informacijskih sistemov, ki se uporabljajo za izvajanje, upravljanje, spremljanje in vrednotenje SKP v korist kmetov in drugih upravičencev SKP. Za namene tega člena interoperabilnost pomeni zmožnost informacijskih sistemov, da sodelujejo z izmenjavo podatkov po sredstvih elektronske komunikacije.
2. Imenovani organ ima zlasti naslednje naloge:
- (a) priprava in predložitev časovnega načrta na ravni države članice za doseganje in ohranjanje interoperabilnosti (v nadaljnjem besedilu: časovni načrt) Komisiji ter nadaljnja obravnava pripomb Komisije glede časovnega načrta;
 - (b) usklajevanje izvajanja ali, če se tako odloči država članica, učinkovito, uspešno in pravočasno izvajanje časovnega načrta.

Države članice uradno obvestijo Komisijo o imenovanju organa najpozneje [Urad za publikacije: v treh mesecih po začetku veljavnosti te uredbe].

3. Časovni načrt iz odstavka 2 zajema:

- (a) opredelitev potreb za doseganje in ohranjanje interoperabilnosti iz odstavka 1 ter oblikovanje ukrepov za njihovo obravnavanje ter časovni okvir z mejniki in cilji za njihovo izvajanje;
- (b) opredelitev mogočih sinergij z drugimi pobudami za interoperabilnost na ravni Unije in nacionalni ravni.

Kolikor je to mogoče, države članice oceno potreb in oblikovanje ukrepov utemeljijo na načelu, da se podatki zberejo samo enkrat in ponovno uporabijo.

Za elemente iz prvega pododstavka, točka (a), država članica zlasti upošteva potrebo po vzpostavitvi enotnega okvira za digitalno identiteto in preuči možnost uskladitve z Uredbo (EU) št. 910/2014, tudi glede evropske denarnice za digitalno identiteto za fizične in pravne osebe.

4. Države članice Komisiji do 16. decembra vsakega koledarskega leta predložijo letno poročilo o izvajanju časovnega načrta, v katerem ocenijo napredek pri izvajanju korakov in ukrepov ter časovni okvir, določen v časovnem načrtu.

Kadar je to potrebno, države članice Komisiji predložijo spremembe časovnih načrtov skupaj z letnimi poročili.

Države članice Komisiji predložijo prvo letno poročilo do 16. decembra 2029.

5. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 23, ki so potrebni za zagotovitev uspešnega, skladnega, učinkovitega in pravočasnega izvajanja interoperabilnosti in nemotene izmenjave podatkov med informacijskimi sistemi, ki se uporabljajo za izvajanje, spremljanje in ocenjevanje SKP, ter za dopolnitev tega člena s pravili, kadar je to potrebno za izvajanje časovnega načrta iz odstavka 2, ter pravili o ukrepih za interoperabilnost iz odstavka 3, točka (b).

6. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi določi pravila o:

- (a) obliki in vsebini časovnega načrta in letnega poročila;
- (b) ureditvah za pošiljanje časovnih načrtov in letnih poročil ali njihovo dajanje na voljo Komisiji.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 24.

Člen 22

Ukrepi za reševanje specifičnih težav

1. Komisija za reševanje specifičnih težav sprejme izvedbene akte, ki so v nujnih primerih potrebni in upravičeni. Takšni izvedbeni akti lahko odstopajo od določb te uredbe, vendar samo v tolikšni meri in tako dolgo, kot je nujno potrebno. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 24(2)
2. V izredno nujnih ustrezno utemeljenih primerih in da se rešijo specifične težave iz odstavka 1, hkrati pa se v izjemnih okoliščinah zagotovi nemoteno delovanje intervencij SKP, določenih v načrtu za NRP, Komisija v skladu s postopkom iz člena 24(3) sprejme izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj.

3. Ukrepi, sprejeti na podlagi odstavkov 1 in 2, ostanejo v veljavi največ dvanajst mesecev. Če po navedenem obdobju specifične težave iz navedenih odstavkov še niso odpravljene, lahko Komisija za vzpostavitev trajne rešitve predloži ustrezen zakonodajni predlog.
4. Komisija obvesti Evropski parlament in Svet o vsakem ukrepu, sprejetem na podlagi odstavka 1 ali 2, v dveh delovnih dneh po njegovem sprejetju.

Člen 23

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.
2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 21(6) se prenese na Komisijo za obdobje sedmih let od [Urad za publikacije: [datum začetka veljavnosti te uredbe]]. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem sedemletnega obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljšuje za enako dolga obdobja, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje takemu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.
3. Prenos pooblastila iz člena 21(6) lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje.
5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.
6. Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 21(6), začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 24

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor, imenovan Odbor za skupno kmetijsko politiko. Odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011²⁰ Evropskega parlamenta in Sveta ter ima nalogo izdajati mnenja o vseh izvedbenih aktih, sprejetih na podlagi te uredbe.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.
3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 navedene uredbe.

²⁰ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

Člen 25

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od [Urad za publikacije: datum začetka uporabe Uredbe (EU) [...] o ustanovitvi sklada za nacionalna in regionalna partnerstva za obdobje 2028–2034].

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V Bruslju,

*Za Evropski parlament
predsednica*

*Za Svet
predsednik/predsednica*